

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana
t: 01 478 96 76, f: 01 478 98 45, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Številka: 060-08/19-13/24

Datum: 24. 1. 2020

V skladu s prvim odstavkom 14. člena Poslovnika Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb predsednik Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb podaja naslednje

OBVESTILO ZA JAVNOST.

Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb (v nadaljevanju: Komisija) je po objavljenih informacijah v slovenskih medijih o domnevno klientelističnem zaposlovanju na Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (v nadaljevanju: SOVA) 1. oktobra 2019 začela nadzor nad zakonitostjo in smotrnostjo zaposlovanja na SOVI.

Dosedanji nadzor je pokazal tako sistemske nepravilnosti pri zaposlovanju v SOVI kot tudi konkretne kršitve predpisov pri zaposlitvah. Nadzor, ki ga je opravila Komisija, je bil skladen z Zakonom o parlamentarnem nadzoru obveščevalnih in varnostnih služb (v nadaljevanju: ZPNOVS). Brez nadzora Komisije verjetno ne bi bilo nadzora, ki ga je opravil Inšpektorat za javni sektor.

Po zaključenem nadzoru bo Komisija o ugotovitvah in zaključkih nadzora seznanila Državni zbor v svojem rednem letnem poročilu. Prav tako bo Komisija v svojem nadaljnjem delovanju preverjala, ali so bile ugotovljene nepravilnosti in kršitve odpravljene.

Nadzor Komisije nad zaposlovanjem v SOVI pokazal sistemske napake

Komisija je na podlagi izvedenega vpogleda v dokumente, na podlagi pridobljenega gradiva s strani Inšpektorata za javni sektor, na podlagi podatkov nadzorovane službe ter na podlagi opravljenih pogovorov in razgovorov vabljenih oseb prišla do ugotovitve, da so se pri zaposlovanju na SOVI pojavljale sistemske napake.

Komisija se je seznanila, da je SOVA zaposlovala posameznike, preden so izpolnjevali formalne pogoje, ki so bili zahtevani v razpisni dokumentaciji. Postopki razpisnih komisij so bili nepregledni, točkovanje primernosti posameznih kandidatov je bilo subjektivno. Razpisne komisije so v primeru izkazanih dodatnih kadrovske potreb iz seznama kandidatov, ki so se prijavili na spletni strani SOVE, arbitrarno izbrale kandidate, ki so prišli v ožji izbor. Iz seznama prijavljenih kandidatov so v ožji izbor prišli tisti, ki so se prijavili

časovno čim bližje trenutku, ko se je pojavila potreba po novi zaposlitvi. Glede na razpoložljiva sredstva in kadrovski načrt SOVE ni bilo v naprej postavljenih prioritet pri zaposlovanju na delovna mesta v SOVI. Iz dosedanje prakse SOVE izhaja tveganje, da za posamezna delovna mesta niso bili izbrani najbolj primerni kandidati.

Nezakonito oviranje demokratičnega nadzora

Komisija je v oktobru leta 2019 na zakoniti način izvršila svojo pristojnost in nalogo, kot to določa 25. člen ZPNOVS. Tako je pooblaščen skupina v prostorih SOVE izvedla vpogled v dokumente, drugo gradivo in podatke nadzorovane službe.

Pri tem Komisija ugotavlja, da je 1. oktobra 2019 nadzor potekal brez težav. Direktor SOVE je pooblaščen skupino Komisije sprejel in odgovarjal na vsa vprašanja. Dogovorjeno je bilo, da SOVA del anonimiziranega gradiva Komisiji dostavi naslednji dan, vendar si je po tednu dni direktor SOVE premislil. **Direktor SOVE je tako nezakonito blokiral delo Komisije. ZPNOVS v 27. in 28. členu natančno predpisuje postopek začasne odložitve nadzora.** Direktor SOVE bi moral vladi predlagati sklep o začasni odložitvi nadzora, s čimer bi Komisija dobila tudi akt, ki bi ga lahko pravno izpodbijala na sodišču. To se ni zgodilo. Pri direktorjevem nezakonitem ravnanju ga je z javno izjavo podprl tudi predsednik Vlade.

Ko je direktor ugotovil, da je blokada demokratičnega nadzora nezakonita, je kasneje pristal na zadržano sodelovanje predstavnikov SOVE pri izvajanju nadzora, kar pa je celoten postopek bistveno podaljšalo. **Odločitev direktorja SOVE, da ovira nadzor, je po nepotrebnem ustvarila ozračje, ki je škodovalo SOVI.**

Zaposlitev znanke predsednika vlade pod posebnimi pogoji

Znanke predsednika Vlade je imela pri zaposlitvi na SOVI posebno obravnavo, ki je odstopala od ustaljene prakse. Vlogo za zaposlitev na SOVI je oddala po tem, ko je Marjan Šarec postal predsednik Vlade. Zdravniški pregled pred zaposlitvijo na SOVI je opravila v času trajajoče daljše bolniške odsotnosti z dela. Na SOVI so jo zaposlili še preden je opravila ustrezno varnostno preverjanje.

Iz posredovane dokumentacije ter na podlagi opravljenega razgovora z glavno inšpektorico Inšpektorata za javni sektor izhaja, da ob sklenitvi pogodbe o zaposlitvi ni izpolnjevala vseh pogojev za delovno mesto, ki ga je zasedla, in je delovno mesto v SOVI obdržala, ker je bila z njo sklenjena nova pogodba o zaposlitvi in kasneje še aneks k pogodbi o zaposlitvi, s katerim je bila prerazporejena na delovno mesto, za katerega je izpolnjevala pogoje. **Če bi bil inšpekcijski nadzor opravljen v času veljave prve pogodbe o zaposlitvi, bi inšpektorat predlagal kadrovski komisiji razveljavitev pogodbe o zaposlitvi.**

mag. Matej Tonin
predsednik KNOVS